POSUDEK

oponenta na diplomovou práci Šimona Pepříka „Právní režim přírodních zdrojů na nebeských tělesech“ předloženou na Univerzitě Karlově Právnické fakultě

Diplomová práce je členěna na úvod, šest části a závěr. Diplomová práce má celkový rozsah 97 stran, včetně seznamu použitých zdrojů. Práce byla odevzdána v červnu 2020 (datum uzavření rukopisu 9. 12. 2020).

Diplomová práce je věnována problematice mezinárodního kosmického práva. Cílem práce je dle autora analýza mezinárodního kosmického práva a následně právního režimu přírodních zdrojů ne nebeských tělesech (str. 1). Při zpracování diplomové práce použil diplomant zejména metodu analytickou, metodu komparace, metodu syntézy.

Ve své práci autor nejprve vymezuje základní pojmy mezinárodní prostor, kosmický prostor, nebeská tělesa, přírodní zdroje, kosmické zdroje, vesmír a kosmos. Při vymezení těchto základních pojmů označuje na str. 11 vodu za nerostnou surovinu. Toto své konstatování by měl vysvětlit. Rovněž jaký je rozdíl mezi přírodními zdroji a kosmickými zdroji. V následující kapitole se uchazeč zaměřil na vývoj právního režimu kosmického prostoru a nebeských těles. Zaměřil se na období předsmluvní zahrnující rezoluce OSN a následně na Kosmickou smlouvu z roku 1967 a Dohodu o Měsíci z roku 1979. V souvislosti s Kosmickou smlouvou by bylo vhodné si ujasnit terminologii zda se jedná o „průzkum a využívání“ jak je obsažen v názvu Kosmické smlouvy a v čl. 1, který odpovídá autentickému anglickému textu nebo zda používat český překlad výzkum a využívání. Autor používá obě varianty např. na str. 19-20. Významné jsou úvahy o komerční činnosti a souladu zejména s příslušnými články Kosmické smlouvy např. s čl. 2. Zajímavá je úvaha o tom, že vzhledem k tomu, že Kosmická smlouva neobsahuje úpravu o využívání přírodních zdrojů, jít cestou výkladu ve dvoustranných nebo vícestranných smlouvách, které by státy uzavíraly. Tím tak dospět k napravení nedostatků Kosmické smlouvy (str. 22). Jak se na tuto otázku dívat z hlediska Vídeňské úmluvy o smluvním právu z roku 1969?

Za jádro diplomové práce lze považovat kapitolu třetí, která pojednává o regulaci aktivit v oblasti kosmických zdrojů. Uchazeč zde rozebírá příslušné dokumenty, jednak dokument COPUOSu z roku 2019 o zásadách dlouhodobé udržitelnosti v kosmickém prostoru a dále dokument Haagského institutu pro globální spravedlnost (str. 32) v jehož rámci byla ustavena Haagská mezinárodní pracovní skupina pro správu kosmických zdrojů. Výsledkem její činnosti je dokument z roku 2019 nazvaný Building Blocks…. Bylo by možná

vhodné uvést o instituci jaké povahy se jedná. Jaký je význam tohoto dokumentu a je reálné do budoucnosti na jeho základě připravit závaznou smlouvu nebo nezávazný dokument? Následně se uchazeč ve své práci zabývá postojem států k aktivitám v oblasti kosmických zdrojů, zejména USA dále přístupem Ruska, ČLR, Indie, Lucemburska, Evropské kosmické agentury, Evropské unie ale i České republiky. Další dvě kapitoly jsou zaměřeny na právní režim přírodních zdrojů na nebeských tělesech podle Kosmické smlouvy a podle Dohody o Měsíci. Podle mého názoru měl rozbor platných smluvních dokumentů v diplomové práci předcházet úvahám o návrzích a o přístupech jednotlivých států. Poslední kapitola před závěrem je věnována srovnání právních režimů nebeských těles a mořského dna. Autor zde mimo jiné konstatuje, že Dohoda o Měsíci má potenciál stát se obecně uznávaným dokumentem upravujícím právní režim nebeských těles, pokud by následovala příklad Úmluvy o mořském právu (str. 76). Svou úvahu by mohl rozvést.

Pokud jde o hodnocení, diplomant kvalifikovaně rozebral danou problematiku, naplnil cíle své práce. Diplomová práce svědčí o zájmu autora o zvolené téma a je komplexním, aktuálním zpracováním otázek právní režimu přírodních zdrojů na nebeských tělesech. Autor prokázal svou schopnost pracovat s příslušnými dokumenty, literaturou a ty použít na zvolené téma. V tomto směru naplňuje zcela diplomová práce své poslání. Uchazeč se zabývá aktuálním tématem, při jeho uchopení formuluje i vlastní názory. Při zpracování své práce čerpal diplomant z dokumentů a publikací, zejména v anglickém jazyce, vychází ale i z české literatury věnované zvolenému tématu. Práce obsahuje na 267 poznámek pod čarou. Z formálního hlediska je práce napsána srozumitelným jazykem.

Diplomová práce plně splňuje požadavky kladené na tyto práce a **doporučuji** jí k ústní obhajobě. Předběžně jí hodnotím známkou **výborně**. Při ústní obhajobě doporučuji, aby se diplomant zaměřil na otázky a připomínky obsažené v posudku a dále na otázky:

1) Na jakých principech by měl být vytvořen mezinárodní režim pro využívání přírodních zdrojů na nebeských tělesech. V případě, že by nebyl vytvořen, k jakým problémům by mohlo docházet při využívání přírodních zdrojů na nebeských tělesech?

2) Jaká je podle diplomanta v současnosti podstata a význam právního režimu mořského dna za hranicemi národní jurisdikce v Úmluvě o mořském právu.

V Praze dne 21. 1. 2021

prof. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.